

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/79/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813010309
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Janík
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3813010309.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Janíka a sudcov JUDr. Ondreja Samaša a JUDr. Rastislava Vranku v trestnej veci odsúdeného N. C., pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí dňa 12. decembra 2013 prejednal sťažnosť odsúdeného N. proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 28. augusta 2013, sp.zn. 1Nt/15/2013 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr.por. napadnuté uznesenie sa zrušuje v celom rozsahu a súdu prvého stupňa sa ukladá, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Okresný súd Prievidza uznesením zo dňa 28. augusta 2013, sp.zn. 1Nt/15/2013, podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietol návrh odsúdeného N. C. na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej trestnej veci rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/140/2009, zo dňa 29. septembra 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 2. júna 2011, sp. zn. 2To/31/2011. Citovaným rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný N. C. po tom, čo podľa § 41 ods. 3 Tr.zák. bol zrušený výrok o vine, treste a náhrade škody z rozsudku Okresného súdu Prievidza, sp.zn. 3T/26/2008 z 15.05.2008 (v tento deň nadobudol aj právoplatnosť) uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. b/, c/, ods. 3 Tr.zák. v bodoch 1), 2), 3), z prečinu neoprávneného výrobenia a používania elektronického platobného prostriedku a inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Tr.zák. v bode 2), a v bodoch 4), 5), 6), 7) z pokračovacieho prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. b/, c/, ods. 3 písm. b/ Tr.zák. na tam uvedených skutkových základoch. Ďalej bol obžalovaný N. C. tým istým rozsudkom potom, čo podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. bol zrušený výrok o vine, treste a náhrade škody rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4T/139/2008 zo 16. septembra 2009 (v tento deň nadobudol aj právoplatnosť), výrok o vine a treste rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 2T/4/2008 zo 4. novembra 2008, kedy nadobudol aj právoplatnosť, rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 22T/101/2008 z 10. októbra 2008 (v tento deň nadobudol aj právoplatnosť) pod bodom 1/, 4/ rozsudku uznaný za vinného z pokračovacieho prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. c/, písm. f/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. v bodoch 8), 9), 10), 11), 12) z pokračovacieho prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a/, c/, f/, ods. 3 písm. b/ Tr.zák. a z prečinu neoprávneného výrobenia a používania elektronického platobného prostriedku a inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Tr.zák. v bode 10), v bode 13) zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. d/ Tr.zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr.zák. a v bode 14) zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b/ Tr.zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr.zák. na tam uvedených skutkových základoch. Obžalovaný N. C. bol odsúdený podľa § § 189 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. h/, m/ Trestného zákona, § 38 ods. 7 Trestného zákona, § 41 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona na spoločný, úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov a 7 mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr.zák. súd zároveň zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Žilina sp.zn. 22T/101/2008 zo dňa 10. októbra 2008, kedy nadobudol aj právoplatnosť, za skutky pod bodom 2), 3) daného rozsudku,

príčom zrušil aj ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 287 ods. 1 Tr.por. bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodeným škodu, ktorú presne vymedzil vo svojom rozhodnutí s tým, že so zvýškom nároku odkázal poškodených podľa § 288 ods. 2 Tr.por. na občianske súdne konanie.

Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil v podstate tým, že nezistil dôvody pre povolenie obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por., pretože nevyšli najavo žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o treste odsúdeného, pričom nález Ústavného súdu SR z 28. novembra 2012, sp.zn. PL ÚS 106/2011, ktorý bol vyhlásený dňa 21. decembra 2012 v Zbierke zákonov pod č. 428/2012 a ktorým v § 41 ods. 2 Tr.zák. časť prvej vety za bodkočiarkou („súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“) bola vyhlásená za protiústavnú, nepovažoval za obligatórnu podmienku obnovy konania i s poukazom na to, že odsúdenému uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov a 7 mesiacov nie je v zrejmom rozpore s účelom trestu ani v zrejmom nepomere k závažnosti odsúdeným spáchaným zločinov a prečinov, ale ani k pomerom odsúdeného, ktorý bol v minulosti viackrát súdne trestaný a ktorého vzhľadom na páchanie majetkovej trestnej činnosti možno v tejto oblasti hodnotiť ako recidivistu.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej trojdňovej lehote sťažnosť odsúdený N. C.. V jej písomnom odôvodnení sám i prostredníctvom obhajcu namietal správnosť napadnutého uznesenia, ktoré nepovažoval za správne a zákonné v podstate z dôvodu, že podľa jeho názoru sú dané podmienky pre povolenie obnovy konania s poukazom na nález Ústavného súdu SR z 28. novembra 2012, sp.zn. PL ÚS 106/2011, ktorý je novou skutočnosťou v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. Na základe uvedených dôvodov navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil a aby vo veci rozhodol sám tak, že jeho návrhu na povolenie obnovy konania vyhovie, alebo vec vráti okresnému súdu na jej nové prejednanie a rozhodnutie.

Krajský súd na podklade sťažnosti odsúdeného, ktorá mu spolu so spisom bola predložená dňa 4. októbra 2013, preskúmal na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr.por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná. Súd prvého stupňa nepostupoval totiž vecne správne, keď napadnutým uznesením zamietol návrh odsúdeného N. C. na povolenie obnovy konania v predmetnej trestnej veci, hoci na taký postup neboli splnené zákonné podmienky uvedené v ustanovení § 394 ods. 1 Tr. por.

Ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatel'a ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia. Netýkajú sa zmeny právneho stavu, t. j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu. Nález Ústavného súdu SR, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré ustanovenie nie je v súlade s Ústavou, preto nemôže byť „novou skutočnosťou súdu skôr neznámou“ v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. a tým len jednou z podmienok obnovy konania, ale ak bol z toho dôvodu podaný návrh na obnovu konania, je dôvodom obnovy konania „ex lege“, t. j. na základe § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

Ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá skončila právoplatným rozhodnutím a ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení. Súd preto už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Tr. por., ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Iba v prípade, ak bolo použité ustanovenie podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a/ až c/ alebo písm. e/ Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 21. decembra 2012, ustanovenie § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov v spojení s nálezom Ústavného súdu SR z 28. novembra 2012, sp.zn. PL ÚS 106/2011, vyhláseného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 dňa 21. decembra 2012, sa nepoužije. Účinky použitia ustanovenia § 41 ods.

2 Tr. zák. v znení účinnom pred 21. decembrom 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou, by totiž boli negované práve použitím ustanovenia § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a) až c) alebo písm. e) Trestného zákona. Sprísnená trestná sadzba by totiž v takom prípade nebola použitá, a to pre jej neprimeranú prísnosť vzhľadom na okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, alebo by nebola použitá z iného zákonom určeného dôvodu. Súd by v takom prípade mohol v zákonom ustanovenom rozsahu znížiť trest až pod dolnú hranicu trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovenú v osobitnej časti Tr. zák., teda zníženie by sa neodvíjalo od dolnej hranice určenej podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom pred 21. decembrom 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou. Súd by teda mohol využiť celú časť sadzby pod asperačne zvýšenou spodnou hranicou a uložiť (s príslušným obmedzením) ešte aj nižší trest (k tomu pozri Stanovisko trestno-právneho kolégia NS SR Tpj 44/2013 zo dňa 26.11.2013 i rozhodnutie 13. publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky čiastka 1/2013). V takom prípade by sa ustanovenie § 41b zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov v spojení s nálezom Ústavného súdu z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, nepoužilo, nakoľko ústavne nesúladné účinky ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom pred 21. decembrom 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou, by na dotknutý prípad nedopadli.

Súd prvého stupňa teda vychádzal z nesprávneho právneho názoru, podľa ktorého nález Ústavného súdu SR z 28.11.2012 PL US 106/2011 publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 428/2012 Z.z. týkajúci sa „protiústavnosti“ časti ustanovenia § 41 ods. 2 Tr.zák. (veta za bodkočiarkou) považoval za skutočnosť alebo dôkaz skôr neznámy tak, ako to má na mysli ustanovenie § 394 ods. 1 Tr.por. a v nadväznosti na to chybné vyvodil záver, že ani vzhľadom k vyššie citovanému nálezu Ústavného súdu SR pôvodne uložený spoločný, úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov a 7 mesiacov nie je v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a.

Nález Ústavného súdu SR, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré jeho ustanovenie nie je v súlade s Ústavou nemôže byť „novou skutočnosťou“ súdu skôr neznámou v zmysle § 394 ods. 1 Tr.por. Podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Tr.por. sa netýkajú zmeny právneho stavu, teda zmeny zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu. Ak teda bol podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované priamo už v tomto ustanovení (ide o dôvod obnovy konania „ex lege“).

V posudzovanom prípade bol odsúdenému N. C. vyššie uvedeným právoplatným rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/140/2009, zo dňa 29.septembra 2010 uložený spoločný, úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov a 7 mesiacov aj s použitím ustanovenia § 41 ods. 2 Tr.zák., vrátane časti prvej vety za bodkočiarkou - asperačná zásada, avšak pritom bez použitia ustanovenia podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a/ až c/ alebo písm. e/ Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 21. decembra 2012. Nebolo preto potrebné, aby súd prvého stupňa v tomto prípade skúmal splnenie podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Tr.por., ale obnovu konania bolo potrebné povoliť podľa § 394 ods. 1 Tr. por. per analógiám z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. v znení neskorších predpisov (zhodne Stanovisko trestno-právneho kolégia NS SR Tpj 44/2013 zo dňa 26.11.2013).

Na základe uvedených dôvodov krajský súd zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol. V predmetnej veci bude totiž potrebné povoliť obnovu konania v prospech odsúdeného N. C., vo vzťahu k výroku o treste, za súčasného zrušenia výroku o treste v pôvodnom odsudzujúcom rozsudku. Súd prvého stupňa vo výroku svojho rozhodnutia pritom bude musieť použiť ustanovenie § 41b ods. 1 vyššie citovaného zák. č. 38/1998 Z.z., ako aj ustanovenie § 394 ods. 1 Tr.por. per analógiám, za súčasného zrušenia výroku o treste v preskúmanom rozsudku a naň nadväzujúcich rozhodnutí podľa § 400 ods. 1 Tr.por. Súbežne s povolením obnovy konania bude však navyše potrebné rozhodnúť aj o väzbe odsúdeného podľa § 403 Tr.por. (o vzatí či nevzatí do väzby) a pred rozhodnutím o väzbe bude nevyhnutne potrebné odsúdeného aj k tejto otázke vypočúť.

O väzbe pritom rozhodne súd prvého stupňa samostatným výrokom už v rámci uznesenia, ktorým bola povolená obnova konania s tým, že v prípade rozhodnutia o vzatí odsúdeného do väzby začiatok plynutia lehoty väzby bude určený okamihom nadobudnutia právoplatnosti oznámeného uznesenia. Hoci o väzbe rozhodne súd prvého stupňa ešte pred právoplatnosťou uznesenia o povolení obnovy konania, nepôjde o rozhodnutie v rozpore s § 403 Tr. por., pretože výrok odkladajúci začiatok plynutia lehoty väzby vylučuje akýkoľvek zásah do výkonu trestu odňatia slobody a zabezpečuje, že účinky väzby nastanú až po právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania. Ak by následne, v prípade podaného opravného prostriedku, bolo nadriadeným súdom zrušené uznesenie súdu prvého stupňa a zamietnutý návrh na povolenie obnovy konania, žiadne účinky väzby v takom prípade nemôžu nastať. V prípade rozhodnutia o vzatí odsúdeného do väzby takýto postup umožňuje plynulý prechod obmedzenia osobnej slobody formou výkonu trestu na obmedzenie osobnej slobody formou väzby a zároveň najlepšie vyhovuje podmienkam spravodlivého procesu, keď plne rešpektuje právo obvineného byť pred rozhodnutím o väzbe vypočutý. Vyššie uvedený postup nielenže vyhovuje podmienke bezodkladného rozhodnutia o väzbe (§ 403 Tr. por.), ale vyplýva aj z ustanovenia § 86 ods. 1 Tr. por. prvá veta, podľa ktorej ide o tzv. rozhodnutie o väzbe vopred. Pred rozhodnutím o väzbe sa pritom musí v rámci verejného zasadnutia o obnove konania primerane postupovať podľa § 72 ods. 2 Tr. por., najmä ide o to, aby bol odsúdený vypočutý, keďže ďalšie podmienky budú v takom prípade splnené (vykoná sa verejné zasadnutie - § 402 ods.2 Tr. por.).

Vzhľadom na to, že povolením obnovy konania vo vzťahu k výroku o súhrnnom treste, za súčasného zrušenia výroku o treste v pôvodnom odsudzujúcom rozsudku Okresného súdu Prievidza z 29.septembra 2010, sp. zn. 2T/140/2009 dôjde zároveň k obnoveniu výroku o treste uloženom odsúdenému skorším rozsudkom (rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 10.októbra 2008, kedy nadobudol aj právoplatnosť, sp. zn. 22T/101/2008 za skutky pod bodmi 2/ a 3/ tohto rozsudku), súd prvého stupňa bude povinný skúmať, či neprichádza do úvahy nariadenie a výkon tohto skôr uloženého trestu odňatia slobody, ktorý má v takom prípade prednosť pred prípadným výkonom väzby.

Krajský súd vzhľadom na uvedené dôvody a na podklade dôvodne podanej sťažnosti odsúdeného N. C. rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.